

Vážené dámy a páni, rokujeme dnes o principiálnych otázkach, súvisiacich so slovenskou pôdou, ktorá vcelku nie je iba prostým tovarom, ale je živiteľkou, základom potravinovej dostatočnosti a pevným základom zachovania kontinuity národnej existencie a nezastupiteľným základom našej štátnosti. Preto, aby naše stanoviská a návrhy na riešenie problémov nezostali len v našich myšliach a v zborníku z príspevkov a dnešných diskusných vystúpení, podobne ako v predchádzajúcich dvoch kolokviách venovaných multifunkčnému pôdohospodárstvu a rozvoju vidieka, predkladám, spolu s kolektívom organizátorov dnešného nášho rokovania, prijať tento návrh záverov z neho.

Návrh záverov z kolokvia

- Pôda nie je iba tovar. Je to kľúčová zložka národného bohatstva, záruka potravinovej dostatočnosti a bezpečnosti občanov a fundament štátnosti.
- Štát je garantom efektívneho využívania, ochrany a obrany všetkej pôdy v rámci celistvého územia/hraníc SR. Osobitne pre zaistenie dostatočnosti a bezpečnosti potravín. V duchu výroku známej osobnosti svetovej politiky (J. Kerry): „Keď máte kontrolu nad ropou, kontrolujete krajinu; keď máte kontrolu nad potravinami, máte pod kontrolou populáciu“.
- Poľnohospodárska pôda má patriť tomu, kto na nej pracuje aj jeho rodinným príslušníkom – gazdovstvo/farma - dokedy je využívaná na poľnohospodárske aktivity.
- Vlastníkmi *produkčnej poľnohospodárskej pôdy a lesov* nemôžu byť právnické osoby.
- Prenájom pôdy všetkých druhov zahraničným subjektom sa môže uskutočniť len v súlade s národnoštátnymi podmienkami a záujmami Slovenskej republiky na vymedzenú dobu trvania maximálne na 20 rokov a povinnosťou vrátiť pozemky do pôvodného stavu. Pôda sa nesmie v žiadnom prípade dostať do trvalého vlastníctva zahraničných subjektov. Podobne ako v iných štátoch E&Uac ute;.
- Vyzývame vládu a Národnú radu SR i všetky zodpovedné politické a občianske sily, aby po viacročných výzvach a pokusoch pristúpili so všetkou zodpovednosťou k novelizácii článku 4 Ústavy Slovenskej republiky doplnením textu: „Nerastné bohatstvo, podzemné vody, prírodné liečivé zdroje, vodné toky, poľnohospodárska pôda a lesy sú vo vlastníctve Slovenskej republiky.“
- Vyzývame vládne orgány a inštitúcie, politické strany, verejnú správu, mimovládne organizácie a všetkých občanov Slovenskej republiky aby nepodporili účasť SR v neverejne formovaných euroatlantických dohodách, *TTIP*, *TISA* a prípadne ďalších, ktoré by umožnili v akejkoľvek forme prienik na slovenský trh potravinárskej produkcie z geneticky modifikovaných rastlín a živočíchov, ktoré sú zdravotne i ekonomicky aktuálne aj v dlhodobej perspektíve strategickou hrozbou pre budúce generácie Slovenska.
- V prípade neakceptovania tejto výzvy, navrhujeme urýchlenú prípravu a vykonanie referenda o neúčasti Slovenskej republiky na realizácii týchto dohôd.
- Výrazne stimulovať mladých poľnohospodárov na podnikanie v agrosektore s dlhodobým výhľadom a uplatňovaním aj osvedčených družstevných foriem spoluvlastníctva.

V Modre 17. Mája. 2017

Ing. Ladislav Lysák, DrSc.

Použitá literatúra:

1. Štefan BUDAY, Jozef VILČEK: Kategorizácia a hodnotenie poľnohospodárskych pozemkov na Slovensku, Vyd. Mendelova univerzita v Brne, Brno 2013
2. Luigi Cavalli Sforza: Genes, Peoples and Languages, North Point Press, New York 2000
3. Milan Stanislav ĎURICA: Slovensko a Slováci, tretie vydanie, LÚČ, Bratislava 2003
4. Ladislav LYSÁK: Ekonomické myslenie Slovenska stalo na pulze času, vyd. Nezávislé združenie ekonómov Slovenska, Bratislava 2010
5. Nezávislé združenie ekonómov Slovenska - NEZES: Nové horizonty ekonomiky Slovenska – Program sociálno-ekonomického rozvoja Slovenska a jeho ekonomická reforma, Bratislava máj, jún 1991, (81 s.), s. 5-6
6. ÚV SR: Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012-2016. Bratislava 2012. Dostupné z <http://www.vlada.gov.sk/programove-vyhlasenie-vlady-sr-na-roky-2012-2016/>
7. MPRV SR: Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020. Bratislava 2013.
8. Gejza BLAAS: Prognóza a vízia slovenského poľnohospodárstva a potravinárstva z hľadiska prechodu k vyššiemu štádiu rozvoja, Working Papers, Bratislava, EUSAV, 2013, 46 strán, ISSN 1337-5568 (2. elektronická Verzia)
9. EUROSTAT: Farm Structure Survey // /farm_structure_survey/introduction (referred on 21/05/2013)
10. Dejiny družstevníctva na Slovensku, in www.dusr.sk/download/historia/160rokov_sk.pdf
11. OECD - Farm Management Practices to Foster Green Growth, OECD Publishing, Paris 2016
12. Štatistický úrad Slovenskej republiky. SLOVSTAT. [online]. [2013-05-17]. In: .
13. Zelené správy SR 2002–2012. [online]. [2013-05-17]. In: <>.
14. The Employee Ownership 100: America's Largest Majority Employee-Owned Companies, ; www.mwhglobal.com/.../mwh-global-one-of-americas-largest-ma